

Nederland

VAKANTIE IN EIGEN LAND

Rust & ruimte

De reisgids met 20 bijzondere regio's voor een weekend weg of een lange vakantie in Nederland. Ontdek natuur, cultuur en mooie dorpjes.





Inhoudsopgave

VOORWOORD - **5**

HANDIG OM TE WETEN - **11**

1. ARKEMHEEN-EEMLAND - **12**

2. DRENTSCHE AA - **22**

3. GELDERSE POORT - **32**

4. DE GRAAFSCHAP - **42**

5. GROENE HART - **52**

6. HET GROENE WOUD - **62**

7. HOEKSCHÉ WAARD - **72**

8. IJSSELDELTA- **82**

9. LAAG HOLLAND - **92**

10. MIDDAG-HUMSTERLAND - **102**

11. NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE - **112**

12. NOARDLIKE FRYSKE WÂLDEN - **122**

13. NOORDOOST-TWENTE - **132**

14. RIVIERENGEBIED - **142**

15. STELLING VAN AMSTERDAM - **152**

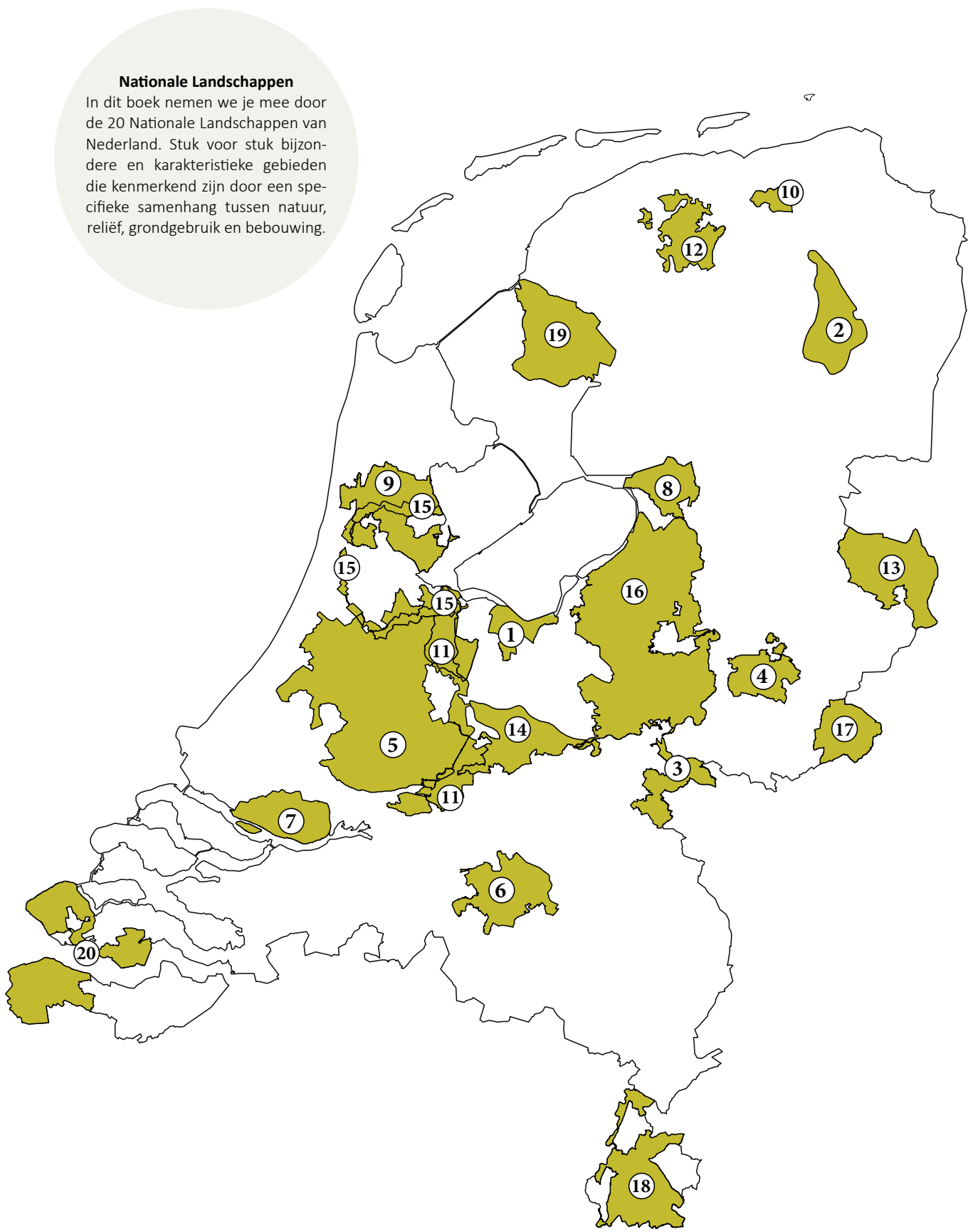
16. VELUWE - **162**

17. WINTERSWIJK - **172**

18. ZUID LIMBURG - **182**

19. ZUIDWEST FRIESLAND - **192**

20. ZUIDWEST ZEELAND- **202**



Rust en ruimte in ons eigen Nederland

Daar zitten we dan weer, op een bankje in het bos dichtbij huis, na bijna 4500 kilometer door Nederland te hebben gereden. In de tussentijd hebben de bomen flink meer bladeren gekregen en echoot op de achtergrond het geroffel van een grote bonte specht.

Deze reis door Nederland was misschien nog wel verrassender dan de vele reizen die we de afgelopen jaren hebben gemaakt voor reisgidsen over andere bijzondere landen in de wereld. De vele dorpen, landgoederen, polders en natuurgebieden die we hebben bezocht waren we immers in het verleden al eindeloze keren op de snelweg gepasseerd, maar we negeerden maar al te vaak de afslag.

Nederland is bijzonder rijk aan natuur, heeft meer dan genoeg ruimte en kent talloze instanties en vrijwilligers die zich inspannen om je hiervan te laten genieten. Het zou alleen helpen als we ons wat meer zouden spreiden en ons meer laten verrassen door plekken waar we misschien wat minder vaak van hebben gehoord.

De alom bekende natuurgebieden in Nederland zijn prachtig, maar een stuk minder plezierig wanneer je er met honderden of duizenden tegelijk van moet genieten. Soms is het bij aankomst op een parkeerterrein zo druk dat je al teleurgesteld de auto uitstapt. Bijvoorbeeld op een zonnige zondag, tijdens een nationale feestdag of gedurende een zomer waarin Nederlanders door een pandemie plots massaal als heuse padvinders het eigen land lijken te willen ontdekken en dan vooral de bekendste parken opzoeken.

Nederland heeft gelukkig veel meer te bieden dan de bekende steden, de populaire natuurgebieden en grote vakantieparken. Het zijn juist de onbekende regio's die je aangenaam zullen verrassen en waar geregeld een interessante combinatie van cultuur en historie achter schuilgaat. Al snel kozen we er dan ook voor de nog vrij onbekende Nationale Landschappen van Nederland te gaan bezoeken. Landschappen met ieder een unieke combinatie van natuur, agrarisch gebied en cultuurhistorie.

Met dit boek wordt een vakantie in eigen land interessanter en verrassender dan ooit. Neem dat gerust van ons aan, want ook wij zijn talloze keren aangenaam verrast. Vanzelfsprekend is dit boek niet volledig en zul je zelf nog veel meer moois ontdekken in ons bijzondere land. Met de Nationale Landschappen en de verhalen erachter ga je Nederland ongetwijfeld *nóg* meer waarderen.

Kortom, geniet van je ontdekkingsreis door Nederland en koester de rust en ruimte in eigen land. We wensen je alvast een hele fijne tijd.

Marlou & Godfried
team reisreport

17

Winterswijk

Tussen moerassige bossen, hoogveen en kleine dorpjes fladderen libellen en vlinders nabij kronkelende beken. Je begeeft je tussen bolle essen en scholtenboerderijen die eeuwenlang het landschap hebben gevormd terwijl in de bodem fossielen van miljoenen jaren oud liggen verscholen. *(foto: watermolen Den Helder)*



Winterswijk

Stuwwal, beekdalen en hoogveen

Het Nationaal Landschap Winterswijk ligt in het oosten van Nederland tegen de Duitse grens. Een gebied van 22.000 hectare waarin de plaats Winterswijk zelf slechts een klein onderdeel vormt. Een dorp dat in de 20e eeuw leefde door een bloeiende textielindustrie. Jarenlang bepaalden de schoorstenen van de vele fabrieken het beeld van het dorp.

Maar de regio van Winterswijk wordt vooral gekenmerkt door wat het landschap zowel boven als onder de grond heeft te bieden. Het is een landschap waar de bodem miljoenen jaren oud is. Dit is goed te zien aan de fossielen die gevonden worden in de steengroeve. Op weer andere plekken ligt er klei van miljoenen jaren geleden en vind je er een stuwwal, smeltwater beekdalen en keileem.

De regio wordt al eeuwenlang bewoond. In het landschap van essen en kampen kwamen scholtenboeren op wiens land typische boerderijen stonden die tot op de dag van vandaag kenmerkende gevels dragen. Net als in andere delen van Nederland is ook hier veen afgegraven, maar zijn er nog grote delen met drassige veengebieden bewaard gebleven.

Tussen de glooiende heuvels wisselen bolle essen, houtwallen, bossen en pittoreske dorpen elkaar af. Daar tussendoor meanderen beken zoals de Boven-Slinge door beekdalen. Bekken waarvan de loop bovendien regelmatig verandert. Het water stroomt er kabbelend door het landschap langs eeuwenoude watermolens.

Het Nationaal Landschap Winterswijk is een gebied waar wandelaars, fietsers en allerlei verschillende dieren van genieten. In de beekdalen komen bijzondere libellen en vlinders voor, de heidegebieden worden weer in ere hersteld en ook in de moerassen en veengebieden groeit een grote diversiteit aan flora en fauna. Het Nationaal Landschap Winterswijk is dan ook een bijzonder en zeer natuurrijk gebied met veel ruimte en afwisseling.



Zien & beleven

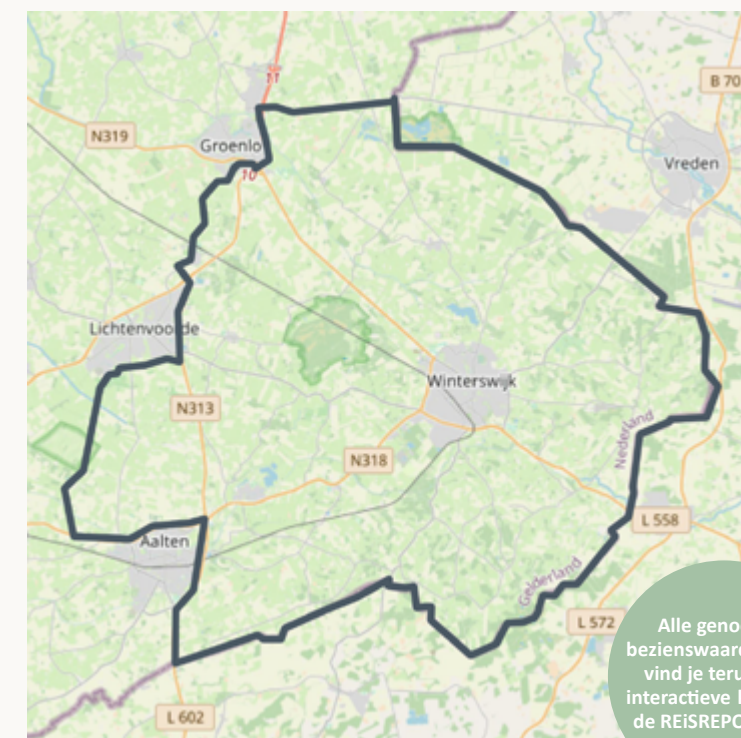
Korenburgerveen, Vragenderveen en landgoed Mentink

Het uitgestrekte moerasgebied van het Korenburgerveen bestaat uit hoogveen, moerasbos, heide en voedselarme graslanden. In het voorjaar hoor je de heikikker kwaken, in de zomer geniet je van wollegras en veenpluis en in de winter van gagel.

Behalve tijdens begeleide excursies is vanwege de kwetsbaarheid van het gebied een bezoek alleen toegestaan door het gemarkeerde Meddose veenpad te volgen. Een pad van vijf kilometer dat modderig kan zijn dus laarzen zijn geen overbodige luxe. Ook al is er een vlonderpad aangelegd en voorkomen zogeheten knuppelpaden van boomstammetjes dat je in de modder zakt.

Het Korenburgerveen is vanaf de 14e eeuw afgegraven maar er vormt zich inmiddels in de oude veenputten nieuw hoogveen. In het Vragenderveen, dat onderdeel is van het Korenburgerveen, kun je een hoge uitkijktoren beklimmen die vanaf een parkeerplaats vrij eenvoudig te bereiken is.

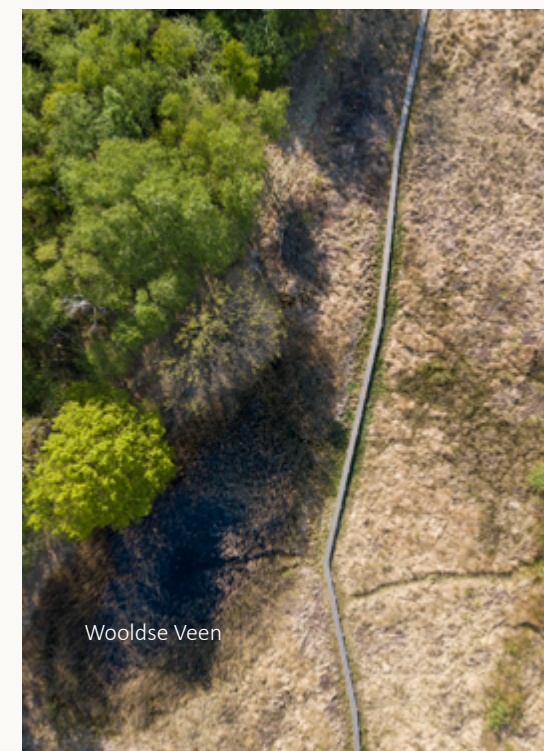
Ten zuidoosten van het Korenburgerveen ligt het landgoed Mentink dat door Natuurmonumenten wordt beheerd. Gesticht rond 1930 door een textielbaron wandel je er over monumentale bomenlanen. Het voormalige productiebos wordt steeds gevarieerder en worden omliggende graslanden en akkers, die worden verpacht, op natuurvriendelijke wijze door boeren onderhouden.



Alle genoemde
bezienswaardigheden
vind je terug in de
interactieve kaart van
de REISREPORT App.



Vragenderveen



Wooldse Veen

Vragenderveen uitkijktoren

Bekendelle

Bekendelle is een van de weinige overgebleven moerasbossen in Nederland. Dwars door het bos stroomt een slingerende beek, de Boven Slinge. Je ontdekt fraaie overgangen van natte naar de wat drogere bossen. Het bos kenmerkt zich door een diversiteit aan loofbomen en mossen. Ook groeien er bijzondere planten als de slanke sleutelbloem en bosgeelster. Tussen de bomen vliegen de ijsvogel, middelste bonte specht en grote gele kwikstaart aan je voorbij. Noemenswaardig is ook de zeldzame bosbeekjuffer. Deze kieskeurige libellensoort houdt zich bij voorkeur op bij langzaam stromende beken met een zeer goede waterkwaliteit.

Scholtenboerderijen

In het landschap spot je ook boerderijen die doen denken aan herenhuizen. Dit zijn de zogenaamde scholtenboerderijen, ook wel scholtingoederen genoemd, die opkwamen vanaf de Middeleeuwen. Scholten waren rijke boeren, die door een klooster, kerk of door de adel werden aangesteld om ervoor te zorgen dat de pachtboeren (de horigen) belasting betaalden aan de landheer. Tevens waren deze scholten verantwoordelijk voor de lokale rechtspraak. Toen aan het einde van de 18e eeuw, gedurende de Franse tijd, horigheid werd afgeschaft, verloren de adel en de kerk hun macht over de scholten. De scholten werden hierdoor ineens eigenaar en grootgrondbezitters.

Het landschap dat de scholten hebben achtergelaten wordt getypeerd door kronkelende beken, houtwallen en bossen. Met de herkenbare essen, waarop men boerde, en kampen, een landschap van verspreid liggende (boeren)erven.

Steengroeve

Het landschap van Winterswijk is gevormd in de voorlaatste ijstijd. Doordat de bodem in dit gedeelte van Nederland omhoog werd gestuwd liggen door erosie bodemlagen van miljoenen jaren oud aan de oppervlakte. In de steengroeve bij Ratum zijn in de honderden miljoenen jaren oude grondsoort fossielen gevonden van dinosauriërs, vissen en schelpdieren. Ook ‘Winterswijk’s Goud’ (pyriet) is hier gevonden.

Je kunt de steengroeve met begeleide rondleidingen bezoeken of boven blijven staan en het indrukwekkende

kende ‘gat in de aarde’ bewonderen. Ook vinden er theatervoorstellingen plaats. Let er wel op dat parkeren bij de ingang verboden is. Volg de aanwijzingen naar de parkeerweide ten noorden van de Steengroeveweg.

Watermolens Berenschot’s en Den Helder

Aan de door het landschap kronkelende beken kom je nog fraaie watermolens tegen. Zoals de Berenschot’s watermolen aan de Slingebeek uit 1652. Een waterkorenmolen, die tegenwoordig dienst doet als restaurant, gelegen aan het begin van het natuurgebied de Bekendelle.

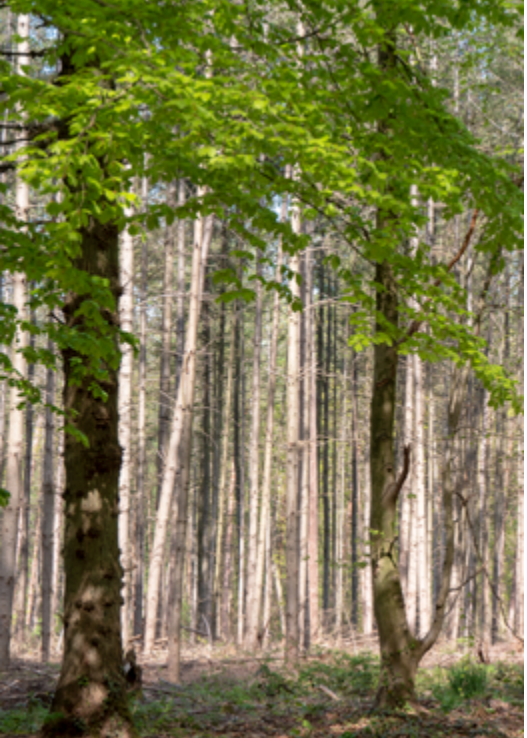
De iets noordelijker gelegen watermolen Den Helder, eveneens aan de Slingebeek, wordt voor het eerst genoemd in het begin van de 14e eeuw. In 1686 is de molen volledig herbouwd. Evenals na een verwoesting in de Tweede Wereldoorlog. Het is een dubbele onderslag koren- en oliemolen die werd gebruikt voor het malen van rogge, haver en tarwe. De oliemolen sloeg olie uit lijnzaad, raapzaad, koolzaad en huttentut. Ook hier vind je een heerlijk terras en een prachtige bosrijke omgeving.

Wooldse Veen en Borkense Baan

In het zuidoosten van Nationaal Landschap Winterswijk ligt het Wooldse Veen. Samen met Burlo-Vardingholter Venn aan de andere kant van de Duitse grens, vormt het een uitgestrekt stuk natuur.

Het Wooldse Veen is een kwetsbaar hoogveengebied. Blijf op de paden en doe laarzen aan want het kan, zeker in natte seizoenen, drassig worden. Wel is op sommige stukken een vlonderpad aangelegd. Onderweg kom je langs bijzondere planten als de zonnedauw, lavendelheide en kleine veenbes. In het voorjaar fladderen libellen en vlinders aan je voorbij. Ook de gladde slang, das, hazelworm en buizerd kom je er tegen.

Ten noordoosten van het Wooldse Veen liep vroeger dwars door de natuur een klein spoorlijntje, de Borkense Baan. In 1989, bij het 150-jarig bestaan, werd het Wooldse Veen overgedragen aan Natuurmonumenten en verbindt het nu twee aangrenzende natuurgebieden. Je kunt er heerlijk wandelen. In het bos ontdek je nog een stukje van de oude spoorlijn.



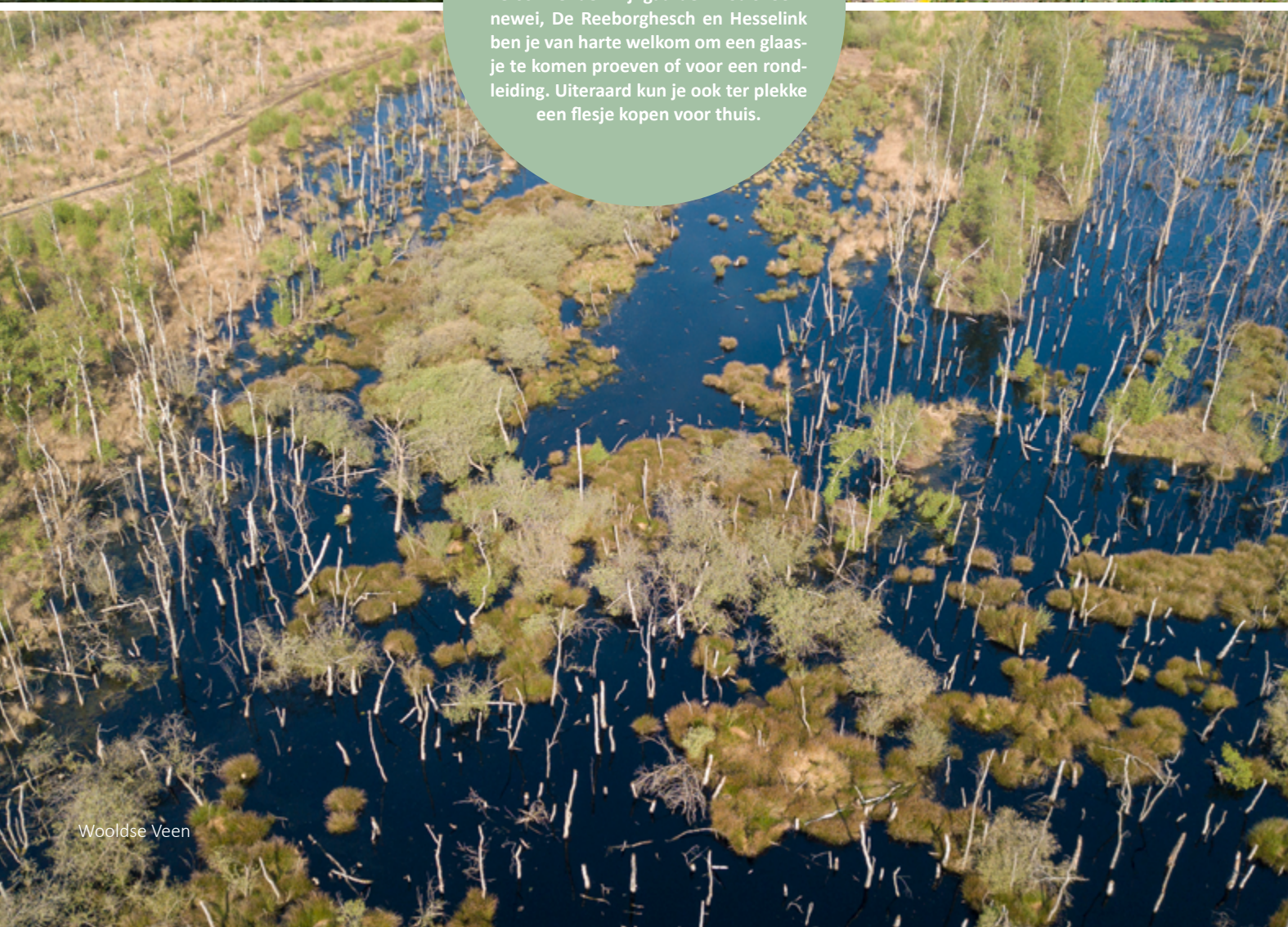
Donkerrode boerderijgevels
Veel boerderijen in Winterswijk zijn van het Saksische hallehuistype, met meestal een zeer herkenbare houten topgevel vóór en achter en de plaatsing van de schoorsteen in het schuine dakvlak. De houten topgevels zijn veelal donkerrood geverfd maar ook andere kleuren kom je tegen.

Berenschot’s watermolen

watermolen Den Helder



Wijn uit Winterswijk
Wijn uit Frankrijk, Italië of Spanje kennen we maar wist je dat er ook wijn in Winterswijk wordt gemaakt? Bij verschillende wijngaarden zoals Sonnewei, De Reeborghesch en Hesselink ben je van harte welkom om een glaasje te komen proeven of voor een rondleiding. Uiteraard kun je ook ter plekke een flesje kopen voor thuis.



Wooldse Veen



Wandelen & fietsen

Korenburgerveen

Deze wandeling van 4,5 kilometer loopt door het mooie hoogveengebied. Je hebt hier de kans om bijzondere vogels te spotten. Startpunt van deze Natuurmonumenten wandeling is het parkeerterrein aan de Arrasveldweg (Winterswijk). De wandeling is gemarkeerd met rode pijlen en loopt tegen de richting van de klok in.



Natuurtocht Bekendelle

Een andere mooie gemarkeerde wandeling gaat door het natuurgebied Bekendelle. Deze wandeling van 8 kilometer begint en eindigt bij de Berenschot's Watermolen (Wooldseweg 74 in Winterswijk). Volg vanaf hier de bordjes met rode voetstappen. Met een beetje geluk spot je tijdens je wandeling een ijsvogel. Deze wandeling is onderdeel van het Achterhoekse wandelnetwerk.



Nationaal landschap Winterswijk

De ultieme fietsroute om het nationale landschap eens goed te leren kennen. Een route van ongeveer 45 kilometer neemt je mee door het coulisselandschap. Begin/eindpunt: VVV Winterswijk (Mevrouw Kuipers-Rietbergplein 1). Knooppunten: 14- 07- 08- 09- 10- 11- 45 - 32- 16- 22- 50- 29- 39- 31- 28- 27- 30- 21 - 20- 14.



Het schilderachtige landschap van Winterswijk

Een fietsroute van zo'n 43 kilometer, onder andere langs de watermolens van Winterswijk. Start/eindpunt: Berenschot's Watermolen (Wooldseweg 74 in Winterswijk). Knooppunten: 19- 18- 23- 24- 26- 28- 31- 35- 37- 40 - 43- 32- 16- 22- 20- 21- 19. (Route 146538 op www.route.nl)



Nog veel meer mooie wandel- en fietsroutes vind je op www.achterhoek.nl. Hier staat tevens een overzicht van de TOP's in de omgeving. Parkeer er gemakkelijk je auto en ga op ontdekking in de achterhoek.



Achterwooldsepad

Wandel het Achterwooldsepad, een wandeling van 10 kilometer. Je ontdekt het coulissenlandschap van de buurtschap Woold, waarbij je loopt langs bossen, houtwallen en een oude spoorbaan. Startpunt: Minicamping en geitenboerderij Brömmels (Meerdinkweg 5 in Winterswijk-Woold). Vanaf hier volg je de gemarkeerde rode klompjes.



Mentink

Wandelroute Mentink is een 5 kilometer lange gemarkeerde route. De wandeling start en eindigt bij de parkeerplaats aan de Arrasveldweg. Vanaf hier volg je de geelrode gemarkeerde stickers. Je wandelt langs bos, akkers, heide en boerderijen, over landgoed Mentink.





Bredevoort



Lievelede



Winterswijk

Een bezoek aan

Bredevoort

Het historische en charmante vestingstadje Bredevoort, dat in 1388 stadsrechten kreeg, kent iets speciaals. De heerlijkheid Bredevoort werd in 1697 namelijk door het hertogdom Gelre geschonken aan Willem III van Oranje. Om die reden is koning Willem-Alexander tot op heden nog altijd ‘heer van Bredevoort’.

In Bredevoort valt je al heel snel iets op: het grote aantal boekwinkels en antiquariaten (winkels met oude boeken, kaarten en prenten) als ook grote internationale boekenmarkten. En die zijn er niet zomaar. Bredevoort is namelijk al meer dan 25 jaar de nationale Boekenstad van Nederland. Struin door de kleine straatjes van Bredevoort en koop als aandenken dus zeker in een van de winkeltjes een boek. Mooi wandelen is onder andere mogelijk bij het vestingpark St. Bernardus, waar je rondom de Grote Gracht wandelt. In het park staan onder andere een monumentaal theekoepeltje en een kleine kopie van de Lourdesgrot.

Lievelede

Een minder bekende plaats in de Achterhoek is het kleine dorpje Lievelede, één van de kerkdorpen van de gemeente Oost Gelre. De Zwarte Cross liefhebber herkent de naam waarschijnlijk meteen, gezien dit festival om de hoek van Lievelede plaatsvindt, in de plaats Lichtenvoorde. Een interessant bezoek in Lievelede is onder andere het herdenkingspark Engelse Schans, een overblijfsel van de insluitingslinie om Groenlo. Ten oosten van Lievelede bevindt zich een Koptisch-Orthodox klooster, gelegen op een prachtige rustgevende plek. Nog meer cultuur snuif je op bij openluchtmuseum Erve Kots, of breng een bezoek aan Kaasboerderij Weenink. Een geel gemarkeerde wandeling van 2,7 kilometer is door Staatsbosbeheer uitgezet bij de Koolmansdijk, waar je door de bloemrijke weilanden wandelt.

Tip: op zo’n 5 kilometer van Lievelede ligt de vestingstad Groenlo. In Groenlo, waar Grolsch bier vandaan komt, wandel je langs de stadswallen, stadsgrachten en de historische binnenstad.

Winterswijk

Tot slot mag Winterswijk natuurlijk niet ontbreken in dit rijtje. Want naast de prachtige natuurgebieden van het nationale landschap Winterswijk is het dorp zelf ook een bezoek waard. Voor ieder wat wils. Cultuurliefhebbers brengen een bezoek aan museum Villa Mondriaan, gevestigd in het voormalige woonhuis van Piet Mondriaan. Ten noorden van Winterswijk bevindt zich het Hilgelo. Een recreatiegebied met een grote plas en meerdere strandjes. Breng ook zeker een bezoek aan de indrukwekkende Steengroeve, gelegen op zo’n 8 kilometer van het centrum.

Slapen in de omgeving



B&B De Berkeboom

www.infodeberkeboom.nl ♥ 06 57559462

Net buiten de kern van Winterswijk, dichtbij natuurgebied Bekendelle, ligt B&B De Berkeboom. Een kleinschalige locatie in een rustige omgeving, gastvrijheid staat voorop. Ongedwongen en ontspannen is het motto.



Klein Ni’jenhoes

www.achterhoekanders.nl ♥ 06 44620905

Een plek om je thuis te voelen. Klein Ni’jenhoes biedt op eeuwenoud erf in een karakteristieke boerderij drie met zorg ingerichte vakantiewoningen voor 1 of 2 personen. Privacy, eigen tuin, sfeer en rust.



B&B Heerlijk

www.benb-heerlijk.nl ♥ 0543 769078

B&B Heerlijk vind je midden in het Nationaal coulisselandschap van Winterswijk. Ver weg van alle drukte, heerlijk genieten van de natuur, de houtkachel of in privacy ontspannen in de Wellness.



B&B Hoeve de West/Groepsaccommodatie

www.hoevedewest.nl ♥ 06 54294984

Deze prachtige nieuw gerenoveerde Hoeve is gelegen in het buitengebied, op 3 kilometer van Winterswijk. Voorzien van 4 luxe tweepersoons kamers met privé badkamers met o.a. ligbad en vloerverwarming.

Ontdek 20 bijzondere regio's in Nederland, weg van de drukte. Voor een weekend weg of een langere vakantie in eigen land omgeven door natuur, rust, veel ruimte en vriendelijke mensen.

Deze inhoudelijke reisgids is voorzien van prachtige foto's en achtergrondverhalen. We nemen je mee door eeuwenoude polders met fraaie windmolens, glooiende landschappen met statige kastelen, waterrijke natuurgebieden, schaduwrijke bossen en langs de mooiste dorpjes van Nederland.

Reis mee door de 20 Nationale Landschappen die ons land rijk is, met elk een geheel eigen karakter. We helpen je bovendien ook praktisch op weg om deze landschappen zelf te ontdekken met tientallen fiets- en wandelroutes, kaarten, zorgvuldig geselecteerde overnachtingstips en veel achtergrondinformatie. Op een verrassende manier leer je Nederland zo nog beter kennen. Een boek geschreven door de ervaren reisgidsmakers van REiSREPORT, Marlou Jacobs en Godfried van Loo.



Over de auteurs

Marlou Jacobs en Godfried van Loo zijn de oprichters van REiSREPORT, het Nederlandse reisplatform voor de geïnteresseerde reiziger. Eerder verschenen van het duo al vele succesvolle reisgidsen over andere bijzondere landen. Met gepaste trots reisden zij voor dit boek door hun 'eigen' geliefde Nederland. Nieuwsgierig naar meer? Kijk op www.reisreport.nl.



NUR 511
www.reisreport.nl

